

Beginners Gurmukhi Summer'25 Workbook

Revision

ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ (Lagi Matra)

Laga Matra	Laga Matra Sound	Examples
1. Mukta (ਮੁਕਤਾ)	1. Without any vowel(Matra) symbols	1. ਰਖ (Rakh), ਹਰ (Har)
2. Kanna (ਕੰਨਾ) " ਾ "	2. Adds the sound "aa" (ਆ).	2. ਰਾਤ (raat), ਬਾਜ (baaj)
3. Sihari (ਸਿਹਾਰੀ) " ਿ "	3. Adds the sound "i" (ਇ)	3. ਦਿਨ (din), ਦਿਲ (dil)
4. Bihari (ਬਿਹਾਰੀ) " ੀ "	4. Adds the sound "ee" (ਈ).	4. ਰੀਸ (rees), ਮੀਲ (meel)
5. Aunkar (ਔਂਕਰ) " ੁ "	5. Adds the sound "u" (ਉ).	5. ਮੁਲ (mul), ਹੁਕਮ (hukam)
6. Dulainkar (ਦੁਲੈਂਕਰ) " ੂ "	6. Adds the sound "oo" (ਊ).	6. ਸੂਰਜ (sooraj), ਸੂਰਮਾ (soorma)
7. Lavan (ਲਾਵਾਂ) " ੇ "	7. Adds the sound "e" (ਏ).	7. ਸੇਵਾ (sēvā), ਦੇਖ (dēkh)
8. Dulavan (ਦੁਲਾਵਾਂ) " ੈ "	8. Adds the sound "ai" (ਐ)	8. ਮੈਲਾ (mailā), ਪੈਸੇ (paise)
9. Hora (ਹੋਰਾ) " ੋ "	9. Adds the sound "o" (ਓ).	9. ਰੋਟੀ (rōṭī), ਯੋਗਾ (yōgā) - yoga
10. Kanora (ਕਨੌਰਾ) " ੜੋ "	10. Adds the sound "au" (ਔ)	10. ਪੌੜੀ (paurī), ਦੌਲਤ (daulat)
11. Bindi (ਬਿੰਦੀ) " ੰ "	11. Both adds a nasal sound "n" Tippi is used with short vowels (Mukta, " ਿ ", " ੁ ") Bindi is used with long vowels (" ਾ ", " ੀ ", " ੇ ", " ੈ ", " ੊ ", " ੌ ")	11. ਗਾਂਵ (Gaanv), ਬਾਂਸ (Baans)
12. Tippi (ਟਿੱਪੀ) " ੳ "		12. ਪੰਥ (Panth), ਕੰਧ (Kandh)

ਕੰਨਾ" (Kanna)

- ਕ + ਾ + ਮ = ਕਾਮ (kaam) - Work
- ਸ + ਾ + ਥ = ਸਾਥ (saath) - Together

ਸਿਹਾਰੀ" (Sihaari)

- ਿ + ਚ + ਰ = ਚਿਰ (chir) - Long time
- ਿ + ਸ + ਖ = ਸਿਖ (sikh) - Sikh

ਬਿਹਾਰੀ" (Bihaari)

- ਮ + ੀ + ਤ = ਮੀਤ (meet) - Friend
- ਰ + ੀ + ਤ = ਰੀਤ (reet) - Tradition

ਅੱਕਰ" (Aunkar)

1. ਮ + ੂ + ਖ = ਮੁਖ (mukh) - Face
2. ਮ + ੂ + ਲ = ਮੁਲ (mul) - Price

ਦੁਲੰਕਾਰ" (Dulankar)

1. ਸ + ੂ + ਰ + ਜ = ਸੂਰਜ (sooraj) - Sun
2. ਮ + ੂ + ਲ = ਮੂਲ (mool) - Root

ਹੋੜਾ (Hoorā)

1. ਸ + ੋ + ਨ + ਾ = ਸੋਨਾ (sōnā) - gold
2. ਮ + ੋ + ਤ + ੀ = ਮੋਤੀ (mōtī) - pearl

ਕਨੌੜਾ" (Kanaurra)

1. ਕ + ੌ + ਨ = ਕੌਣ (kaun) - who
2. ਮ + ੌ + ਕ + ਾ = ਮੌਕਾ (mauka) - opportunity

ਲਾਵਾਂ (Laanvan)

1. ਖ + ੇ + ਲ = ਖੇਲ (khēl) - play
2. ਦ + ੇ + ਰ = ਦੇਰ (dēr) - delay

ਦੁਲਾਂਵਾਂ (Dulaavan)

1. ਵ + ੈ + ਰ = ਵੈਰ (vair) - Enmity
2. ਸ + ਵ + ੈ + ਟ + ਰ = ਸਵੈਟਰ (svaiṭar) - Pullover

ਟਿੱਪੀ" (Tipee)

1. ਸ + ੰ + ਤ = ਸੰਤ (sant) - Saint
2. ਪ + ੰ + ਜ + ਾ + ਬ = ਪੰਜਾਬ (punjab) - Punjab

Part 1 – Write and Pronounce 35 Akhars with Matras

Please watch Basics of Sikhi 12 short videos on Muharni and it pronunciation. Search on youtube for “Basics of Sikhi **Gurmukhi #11 - Muharni #1 of 12 - Mukta Akhars**”

1. **Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Kanna ૐ” vowel symbols (maatras). Please note ੐ and ੐ cannot not be used with Kanna. Say each one out loud to practice pronunciation**

2. **Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Kanora ੐” vowel symbols (maatras). Please note ੐ and ੐ cannot not be used with Kanora. Say each one out loud to practice pronunciation**

3. **Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Hora ੐” vowel symbols (maatras). Please note ੐ and ੐ cannot not be used with Hora. Say each one out loud to practice pronunciation**

4. Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Sihari ੀ” vowel symbols (maatras). Please note ੲ and ੳ cannot not be used with Sihari. Say each one out loud to practice pronunciation

5. Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Bihari ੀ” vowel symbols (maatras). Please note ੲ and ੳ cannot not be used with Bihari. Say each one out loud to practice pronunciation

6. Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Lavan ੋ” vowel symbols (maatras). Please note ੳ and ੲ cannot be used with Lavan. Say each one out loud to practice pronunciation

7. Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Dulavan ੌ” vowel symbols (maatras). Please note ੳ and ੲ cannot be used with Dulavan. Say each one out loud to practice pronunciation

8. Write the full Punjabi alphabet (Painti Akhri) using “Aunkar ੁ” vowel symbols (maatras). Please note ੲ and ੳ cannot be used with Aunkar. Say each one out loud to practice pronunciation

Part 2 – Practice Muharni

- Write 5 words with each Matra

1. Mukta - words with no matra

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

2. Kanna - words with "aa" sound

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

3. Sihaari - words with short "i" sound

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

4. Bihari - words with "ee" sound

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

5. Aunkad - words with short "u" sound

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

6. Do-lenkar - words with long "oo" sound

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

7. Lanv - words with long "e" sound

(i) (ii) (iii) (iv) (v)

8. Do-lanv- word with "ai" sound

- (i) (ii) (iii) (iv) (v)

9. Hora - words that make "o"

- (i) (ii) (iii) (iv) (v)

10. Kanoura - words that make "au" or "ou" sound

- (i) (ii) (iii) (iv) (v)

11. Tippi - words that make "ng" sound. (Goes with mukta, sihari, aunkad and do-lenkar matras)

- (i) (ii) (iii) (iv) (v)

12. Bindi - words that make "ng" sound. (Goes with kanna, bihari, lamn, do-lavn, hora: kanoura matras)

- (i) (ii) (iii) (iv) (v)

Part 3

Read and record below passages

1. ਰਮਸਲ ਰਮਰਤ ਰਰ।
2. ਰਮਾਧਣਾ ਧਾਠ ਧਾਦ ਰਰ।
3. ਰਿਮਰਨ ਚਿਨ ਗਿਣ।
4. ਰੁਖੀ ਧਾਣੀ ਧੀਣ ਰਮਾਇਰਮਾ।
5. ਰੁਰਨੀਤ ਰੁਲਾਖੀ ਰੁਮਾਲ ਲਿਰਮਾਈ।
6. ਰਾਕੁ ਨਾਲ ਰਮਾਲੁ ਛਿਲ।
7. ਰਾਰਨੁਰ ਤਰਬੁਕ ਧਾ।
8. ਰਿਰਹੈਰ ਰਮੈਤਵਾਰ ਰੈਰ ਕਰਨ ਗਿਰਮਾ।
9. ਰੈਰਗੀ ਰਿਚ ਰੈਰ ਨਾ ਧਾਉ।
10. ਧੈਰੋਰਾ ਮਵਾਦ ਮੀ।
11. ਮੈਤਰਾ ਮਵਾਦ ਮੀ।
12. ਗਾਂ ਛਾਂ ਰਿਚ ਵੈਠੀ ਮੀ।